

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

MAGYAR ÉS VEND NYELVŰ VEGYES TARTALMU HETILAP.

A „Muraszombati gazdasági fiók-egylet“ s a „Muraszombati dal- és zene-egylet“ hivatalos közlönye.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 3 fr. Félévre 1 frt 50 kr. Negyedévre 75 kr.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reklamatiók a kiadóhivatalhoz (Grünbaum Márk) intézendők.

Felelős szerkesztő: KOVÁCS KÁROLY.
Kiadó-tulajdonos: GRÜNBAUM MÁRK.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztésigyi közlemények a szerkesztőszékhöz intézendők.
Hirdetési díj: 1 hadós posztosr egyszeri hirdetésnél 10 kr többbszri hirdetésnél soronkint 6 kr. Bélyegdíj 30 kr. Nyiltér petitorsa 25 kr.

Tanítassuk gyermekeinket!

Sok gazda alig várhatja, hogy fiát kihozza az iskolából, hogy hasznát vehesse a gazdaságban. A tanulásra úgy sem sokat ad, mert azt tartja, hogy az csak papoknak, ügyvédeknek, meg doktoroknak való, attól, a mit az ő fia tanulhatna, úgy se fog a földjén egy szem búzával se több teremni. Természetesen az apa az ilyen dolgokat sokszor a fia fiúle hallatára is emlegeti, annak meg azután van jó dolga, hogy meg ne erőltesse a fejét a tanúlással, mikor pedig az iskola porát leveri magáról, siet elfelejteni azt a keveset is, a mi az iskolában véletlenül ráragadt, csak olyanképen, mint a hogy lisztes lesz az aki malomba jár.

Máséket tesz a legtöbb kereskedő. Azt mondja a fiának, hogy légy különb apódnál! Ha már nem hagyhat rá nagy vagyont, tanítatja a fiút, s ez szerez magának oly szellemi vagyont, a melyből jobban megél, mint a hogy megélt az apa a maga keserves ügykezetéből. Igaz, hogy a kereskedő áldozatot hoz fia tanítására, fizet érte még akkor is, mikor a gazdaember már a gazdaság körül használja a fiút, de azután kérdés, — hogy melyik a jobb apa, az-e, a ki áldoz fiúért, vagy az-e, a ki kihasználja gyermekét?

A kereskedő kiküldi a világba fiait, hogy tapasztalatokat szerezzenek, új keresetforrásokat nyissanak, fejlesztsek hazájukban az ipart és kereskedelmet, egyzóval, hogy képesek legyenek és szorgalmukát jól hasznosítani. Sok gazdaember azonban csak úgy tesz, mint a hogy az apa és nagypapa tettek, természet eladja a legközelebbi piacon, marháját az első mészárosnak, a ki istállójába jön, és sohase jut eszé ágába se kérdezőni, valjon haszonnal! — tehát helyesen — gazdálkodik-e, nem lehetne-e birtokából még nagyobb jövedelmet kapnia, nem adhatná-e el jobban a marháját stb? Ilyen gondolatok ritkán fordulnak meg a fejében, s ezt majdnem szerencsének mondhatjuk rá nézve, mert ha el kezdene az ilyen dolgokról gondolkozni, szegényszemmel és pirulva kellene bevallania, hogy nem tud megfelelni a kérdésekre, mert számolnia kellene, és számítani bizony nem tanult meg.

Azt fogják erre mondani, hogy akármennyit számolunk is, a bevételünk azért nem lesz több, a kiadásunk meg kevesebb, legfeljebb elkeseredik az ember, ha veszi észre, hogy nem jól megy a dolga. Sokan meg attól félnek, hogy ha fiaikat kitanítatták, azok majd fájni fognak attól, hogy maguk nyuljanak a munkához, mert bizony tanult ember nem szívesen veszi kezébe az eke szarvát.

TARCZA.

A leghidegebb telek.

Érdekes följegyzéseket közül a „B. H.“ Kezdődik a sor a népvándorlás vége felé 860-ban, a mikor a krónikások följegyzése szerint az egész Adriai tenger befagyott. 1232-ben a Cremonától kezdve egész mentén, torkolatáig jéggel volt borítva. A Rajna is oly keményre befagyott, hogy mindenütt át lehetett rajta gyalogolni. A bor ez időben a legmélyebb pitezekben is befagyott. 1246-ban a velencei Canal grande egyetlen tágas jégűkőri volt, melyen sétáltak és alarozs fűnpekert rendeztek. 1290-ben a Kattegát teljesen befagyott s 1305-ben száunkan mentek át a Keleti tengeren Kopenhágából Danzigba. 1331. F. Olaszország valamennyi folyója és tava befagyott, és 1364-ben Arlesnél a leguchezabb fűszerek mentek keresztül a Rhoneon, 1408-ban a Duna eredet helyétől kezdve egész a forkolattal végig befagyott; 1433-ban Hollandban 30 napon és éjjelen keresztül szakadatlanul havazott és 1468-ban Oroszországban darabokban fűrészeltek a katonák számára a — boradagokat. 1493-ban december 25- és 26-án a genovai kikötő és 1497-ben a marsellei teljesen befagyott. Midőn a hollandok Hémserkerke alatt 1506-ban az éjszakai tájáról kerestek. Novaja Zemlja mellett ártélelőik, akkor oly nagyfokú volt a hideg, hogy az akkori nagy órák kerekének, szegyeinek olajosára használt olaj megfagyott s ezek megállottak: a bors palackokat pedig össze kellett törni, hogy tartalmukat darabonként öszt-hassák szét. A cipők és csizmak bőre kőkeményű lett. De ez még csak nem is hasonlított ahhoz a hideghez, melyet Middleton kapitány a Hudson-öbölben szenvedett. Ambar a lakóháznak vávastagságu falai voltak s számos tűzhelyen éjjel-nappal szakadatlanul lobogott a tűz: még a palinka is megfagyott s a lepedők jégű dermedtek, úgy, hogy a jéget le kellett kaparni, mielőtt vastag bundákban rajuk lehetett lékúdni. Az 1697-ki télen XII. Károly svéd király egész túzérségével atkelt a Kis-Belten. Husz évvel később a Szajna Parisban 35 napon át jéggel volt borítva s 1684-ben és 1716-ban befagyott a Themse.

Dajmo vcsiti deczo.

Dosztá vértov komaj csáka, ka szinü vözeme z-soule, naj nyemi haszék zeme pri vérsztvi. Na vesenyé tak doszta nedá, ár tou stíma, ka je tou szamo za pope, fiskálise pa za doktore valon, od tisztoga, ka bi sze nyegov szin lehko náveso, z-edumí znom ne zraszté vees nanyivi — Oesa vszagevejs tákse delo dosztraktí pred szinom tádi naprej noszi, steri te zadoszta zroka dobi, ka szi naj nepremore glavou z-vcsenyom, gda pa soulszki práj doli sztratosi szébe, sze paszci pozábiti esese ono malo tádi, stero sze je neovodunes v-souli nanyega zgrabilo, kak na ovoga melo, kí vu mlin hodi.

Ali naci dela szkoro vszaksi trszecz. Tou právi szvojeji szinovi, vees vrejden boj kaj ocsa! Csi nyemi neure niháti velike herbie, kocaszmar szinü vö dá navesiti, i ete szi szprávi tákse vcsenyé, z-steroga lehzejé zsvié, kak je ocsa zsvio z-szvoje brikte pasztivoszti Isztina, ka trszecz áldáje navesenyé szvojeja szinü, plasztije zanyim esese te itak, gda zse vért okoli vérsztva núcza szvojeja szinü, ali te je zdaj tou pitanyé, steri je bougi ocsa, jeli on kí áldúje na szvojeja szinü, ali pa on, kí ga pred czajtom núcza?

Trszecz zgoni szvoje szinü po szvejtí, naj kaj vídijo, v-pamet jemlejo, naj szi za zsvilejnye nouve vretine z-odpréje, naj osznávlajo v-szvojejo domovini i mestrio i trszivo — z-eduon recsujon naj znájo szvoje vrejloszt dobro ponúczati, zhasznovítiti. Ali doszta vértov szamo tak-dela, kak nyemi je ocsa i dedek delao, pouv odí nanájbizsánjem pláci, márho naj prvoni meszári, steri nyemi v-stalo práde, i nidár nyemi ne práde na pamet pitati tou jeli za haszék vótíva, jeli mogao esese vees dohotka prignati z-szvojeja vcsztva, jeli neki lehko drage oudao márho itu? — Takse miszli sze nyemi narejzi obrácsajo v-glávi i tou je esese szkoro tou zanyega, ár csi bi szi zacno od toga dela premislávati, szramezslivo i erdecés bi mogao szponáti, ka nevej odgovora dati na tá pitanyá, ár bi racsnáti mogao znati, racsnáti sze je pa bogme nej náveso.

Na eto do tou právi, ka kelkóstes mo racsnáti, za toga volo notrijemánya nede vees, vödávanya pa nej menyé, prejk ka sze cslovik szamo ocseméri, csi na pamet vzene, ka nyemi nejdé dobro nyvegvo delo. Doszta sze jí pa od toga bojí, ka csi szinü vödájó navesiti, de je ziblo k-déli príjéti, ár vcseni cslovik ne vzeme rad v-szvoje rouke plága prilöcse.

Mí pa na tou nájprvim tou právimo, ka csi stoj tou miszli, ka szvoje malo vérsztvo, rávno za toga volo, ka je ono malo, z-vcsenyom

TARCZA.

Té naj mrzlejse zime.

Znamenito zamerkanje naprojáva „B. H.“ Zaesne sze réd pri konczí lüdszta vandraszta 860-tom, gda je pouleg kronikásov zamerkanja czejlo Adriászko morje zamrzno, 1132-tom od Cremono doli do gláze je z-lédom bilo pokrito, Rajna je túdi tak zamrzno, ka je gde sté lehko prejk sou peska. V-tom ezáji je vino v-ti najlobejsi pivuczaj zamrzno. 1246-tom Velencei kanális jedino razpreztrejto ledeno gledalo bilon, na sterom szo se posztavili i szvéték dzszali. — 1290-tom Kattegát zsvszim zamrzno i 1305-tom szo na sze naj prejk hoditi, kak szazec gor ide na morji od Kopenhágá od Danzig, 1334-tom Tallianszko orszaga vszaka tekocsa voda i mláke so zamrzale i 1364-tom pri Arlesi z-tov nájvekov szmcses na panyemini kouli prek hoditi pri Rhonevni. 1408. je czejli Dünaj od zaesztka do dokonesztka zamrzno.

1433-tom v-Hollandi je 30 doi i nouesi i nezstanoma sereg sou i 1468-om szo v-Ruszuskom za szoldáka na falate szagali vino. 1493-om deczembra 25 i 26 v-genove kikötü i 1497-om v-Marselli szploj zamrzno.

Gda szo Hollanduske pod Hemszkerkom 1506-tom od zhoda presno pout iszkali, pri Novaja Zemli szo czejlo zimo nogli biti, vu onom hipi táksi velki mráz bio, ka teda bodoesim velkim vóram, na potáce na czveke núczejositi oli je zmzno tak ka so on ne hajme: vizské gláze je pa vküp terbelo sztrejti, ka szi vu nyi boducese naj lehko raztalajo. Puncsi csrvlov ledér je kamen trdi grátú. Ali vsze tou nemoreno glihati k-onoj mrzlosci, stero je Middleton kapitán pri Hudsoni pretpo. Csi bár je hizsa kak grád kuszte sztené meja, na tan bodoesi önyiszej je noues i vudné z-plánomno goró onyeni i tan je esese tá palinka zamrzno, prvotje szo led posztali tak, ka je z-oni led terbelo doli lécsi mogao. — 1697-mom vzimi XII-ti Károly szvedski krao je z-zejlon szvojeim seregom prek sou po Kis-Belteni.

Dvazszeti lejt szledka je v-Parisi sze, na 35 dni z-ledom bila pokrita; 1684-tom i 1716-tom zamrzno Themse. Gda szo 1737-tom Francuske ti

Hát először is azt mondjuk, hogy ha valaki azt hiszi, hogy az ő kis gazdaságában, éppen azért, mert az kicsiny, tanultsággal és számítással se lehetne előbbre vinni a dolgot, mint a hogy ő viszi, az nagyot csalódhatik. Minél jobban felvilágosodunk és számítunk, annál több olyan dolgot fogunk látni, amit eddig nem vettünk észre, de a mit hasznunkra fordíthatunk, akár a természetnél, akár pedig természetünk eladásánál. Itt-ott munkát fogunk megtakarítani, olcsóbban fogunk élni, tapasztalati fogjuk, hogy a sok kereskedő, a gabonakereskedő, marhakereskedő stb. több hasznat huz a mi fáradságunkból mint jómagunk, össze fogunk tehát állni és a mit természetünk, azt magunk fogjuk eladni a fogyasztónak, a mit pedig vásárlunk, azt nem vesszük második-harmadik kézből és kicsinyben, hanem nagyban és közvetlenül a gyártóstól. Jobb vetőmagot, jobb állatokat szerzünk be, hogy magunk is jobbat adhassunk el. — Keresni fogjuk, hogy hol lehet egy vagy más dolgot olcsón vásárolni és drágán eladni stb. Mindezekhez azonban ismeretek szükségesek, s ehhez bizony tanulás szükséges.

Szerencsés ember pedig az, a ki a legtöbb dolgot az iskolában tanulhatja meg, mert annak, aki az életben a maga kárán okul, sokkal nagyobb leckedíjait kell fizetni, mint a mennyibe az iskola került volna. (Vége köv.)

Hogyan kell elbánni a szopós kis gyermekkel?

A z a n y á k f i g y e l m é b e !

Mutatvány a „Hosszu élet” című, Budapest Dr. Lőrincz Ferenc szerkesztésében népszerű nyelven megjelent orvostudományi szaklapból.

Dr. Valovics Gyula főorvostól.

„Hát még ezt is doktorból kell tanulni? No bizony! nem egy gyermeket neveltél már én fel, és nem tanított rá senki.”

Ily hangon fogadja — tudom — nem egy asszonyka e sorokat. — De hát, igazsága is van, mert csakugyan felnevelte neu egy gyermeket? De azért aligha tudná megmondani, mily módon növekedett nagyra kedves magzata? Felhőt az magától, mert adott neki a jó Isten oly erős természetet, hogy, mint mondani szokás, fejével sem lehetett volna agyonütni és, bizony nem sok bajt okozott soha; azt sem tudták: van-e gyermek a házban?

Nem is az ilyen szerencsés gyermekek azok, kikkel tudni kell bánni, felnevelni ezek a jég hátán is, de vannak gyöngébbek, éjjel-nappal síró kis emberkék, ezek szorultnak leginkább az okos apolásra, mert különben bizonyosra vehetjük, hogy elpusztulnak. És a míg a jó apolás az ily gyöngéknél életkérdés, igen fontos az az erősebb természetűekre is; igen fontos arra hogy el ne csepenésszenek az istennadók a rozsa bünásmód mellett.

Olvassák el tehát, hogyan kell elbánni a szopós gyermekkel. Biztosított, kárunkra nem lesz. Mert noha sok mindent tudnak is, bizony mondand, semmihez sem értenek oly keveset, mint éppen ehhez. És nincs is az Istennek több oly gyómatlalan teremtménye, mint az ember fia. Még az a kis eszike is tud segíteni magán; alig bujt ki a tojásból, hátán hordja még a maradványát, s már is fut eledele után. De az ember elveszta, ha nem volna, aki megkönnyítse rajta.

Könyörüljünk meg hát rajta!

Legelső dolgunk a gyermek körül, amint megszületett, az, hogy lekössük a köldökét, mit úgy tesz minden jóvaló baba, hogy 4-5 ujnyi hosszú darabot hagy belőle a testen.

Megfüröztetik ezután a kis hongolpárt, hogy megtisztítsuk attól a sajt-féle máztól, mely testére tapad. Ezt vizel magával lemosni nem lehet, hanem könnyen lemegy, ha sóvalan vajjal, vagy tojásnak sárgájával kenjük be a gyermek testét. Így előkészítve a gyermeket, tíz percig füröztük jó meleg vizen, fűrésztés után pedig megéczzük jól egész testét, hogy lássuk, nem jött-e hibával a világra.

Tudom, hogy sokan látták már néhány napos csecsemőt dagadt, fájós szemekkel, melyekből csak egy folyt a csunyaság? Ez igen sokszor a piszkos fürdőviztől származik; ne resteljenek hát, ezen első fűrésztésnél legalább, tiszta vizet venni a kisdéd szemének megmosására, mert úgy mentik meg gyermeküket a megvakulás veszedelmétől.

Még azt is látták sokan, hogy teje van a kis ujszülöttnek. Ezt nagyon szereti kinyomogatni a baba a fűrődés, de ne engedjék, semmi aron, mert meggyalad és kigyűlik kis melle a gyermeköknek.

Az első évben meg kell füröztetni a gyermeket minden reggel; a második évben elég ha minden héten háromszor, vagy négyyszer tesztük ezt, de soha sem akkor, ha forró-szaga van a kicsinek.

Ha a fűrésztést elvégeztük, meleg puha kis lepedővel burkoljuk és szárazra töröljük a gyermeket; tetszőkéjének egyes hűlással beszőrjük hintőporral, köldökét balra hajtuk és lefeszítjük, ezután pedig felöltöztetjük. Szabályul vegyük, hogy a facél nagyon szoros ne legyen, hogy a ruhát ne szorítsa sem a mellét sem a hasat és hogy ne legyen utjában sem a karok, sem a lábak szabad meghajlásának. Azért is nem jó a kisdédet nyakától le a lábáig körül fésézni, mint a hogy azt sokan tenni szokták, de sőt legjobb a kezeket szabadon hagyni egészen. Sántagyáros a hasat fésézni hónapokon át; elég ezt addig tenni, míg a köldök be nem nőtt és nem nedv-dzik többé.

Ha már most megfüröztöttük, felöltöztettük a kicsit, s ha az anya is kipehente magát egy keveset, meg is kell a gyermeket szoptatni, a ki e közben le is alszik szerencsésen és letessük, hogy nyugodjék, de ne engedjük soha, hogy egy ágyban haljon az anyjával mert sok kisdéd pusztult el ám már az által, hogy agyon nyomta az anyja alvás közben. Azért hát külön ágya legyen a gyermeknek. Nem nagy dolog, pedig még sem vigyáznak arra sem, hogy felválta fektessék a kisdédet hol hanyatt, hol az egyik, hol ismét a másik oldalra. Jó lesz pedig gondot fordítani erre is, mert ha ezt nem teszik, feloldalt lapított lesz a fűjeskéje.

Mikor 1737-ben francia tudósok Lipplandba érkeztek, hogy ott néreket eszközlőjenek, ott a 60-ik sz. fok alatt a hőmérő 45-el a fagypontra alatt állott. Ha felnyitották a szobát, m-lyben a tudósok tartózkodtak, a szabadban arévalo légtől rögtön valóságos hóesés volt. Pallas szibériai utalásában beszéli, hogy 1772-ben december 7-én Krasnojoe-Szlóban a tálban szabadon keltt hígany oly keménynyé lett, hogy kovácsolni lehetett, 1688-ban és 1864-ben a velencei laguna befagyott s a jégen banketteket rendeztek.

Az 1887-8-ik tél bizonyára föl lesz jegyezve még a száz év múlva készítenő krónikában is nemesak nagyfokú hidegsége miatt, de erős hazazás és amiatt is, mert oly vidékekre is kiterjedt, melyeken már ember-émlékezet óta a telet ugyszóvala nem is ismerék.

í z-racsúnom nemre dale naprej pričeszi, kak je on noszi, té sze prevecs zná znoriti. Kem-bole szmo razmeti, kem-bole racsúnom, tém bole mo na pamet jemali táksa dela, stera szmo doszéoao nej vzéli na pamet, ali stero lehko na szvoj haszek obrnémo, ali pri pouvi, ali pri pouva odávanya. V-nisternom meszti mo znali delo posparati, falej mo sziveli, na pamet vzememo, ka vno go trzcov, szilja trzenci, márhe trzenci vees haszka vlecsé z-nasi trúdiv, kak mi szami, vkúp mo tak sztopuali, i ka mo pouvali, tou szami odámo onomi ki nica, ka mo kúpvali, tiszte ne vzememo z-drúge i z-tréje rouke namali, nego navelzi i zraven od fabrikancsara. Bougse szemen szí szprá-ivo za szzejanye, bougso márha, ka náj mi tú bougso známo odati. — Iszkali mo gde sze lehko dóbi edno ali to drúgo blágo fal i gde sze lehko odá drágo itn. K-szemi tomi je pa znanoszt potrejbna, k-tomi pa pá vesenyé.

Szrecsen je on cslovek, — kí sze toga potrebnoga dela náj-veksi vál v-souli lehko navcsí, ár tiszti, kí sze vu sztki na szvojem kvári vesí, doszta dragse more pre-plácsati leckéje, kak ka bi ga v-souli kostale. (Konecz pride.)

Ka mámo csiniti z-tov czecczátjov málov decsiczov?

Naznánye dávajoucs materom.

Od dr. Valovics Juliusa főorvosa.

„Jeli sze pa esese tou tūdi od doktora terbej vesiti? No zaisztino! jazs szam zse nej szamo edno dejte zhránita gor, i na tou je mené nisee nej vesio. Z-táksim glázom poszidno, znam nej szamo edna zsenzka eto ricí. Ali isztino má, ár je gor hránita nej szamo edno dejte; ali zató bi komaj znála povedati z-káksim moudsou je na velko zraszlo nýno dejte? Gor je zraszlo vu szebi, ár nyemi je te dober Boug dao moesno naturo kak je sega praviti, bi je zskerov nej mogli bujti i zaisztino je nigdár nej doszta nevoule delato, niti szo nej znali: jeli jeszte pri hizsi dejte?”

Nej szo táksa szrečna deca ona, sztrím szí djáti terbej znati, gor zrasztej táksi na lédi tūdi, ali jeszto szdbeja, moes vudné jnosioje oni máli lúdjé, oni potrebfújeo esedno dvorbo, ár naesi za zagvúso lhko vzememo, ka vesinjo. I na kolko je táksa dobra dvorba pri ti szlabi sztki pitanye, prevecs je znamenito pri oni tūdi, kí szo moesnéje nature; znamenito je zató naj ne grátajo rouai pouleg lagoje dvorbat.

Náj pretsztoje tak ka mámo csiniti z-tov czecczátjov decsiczov. Zagvúsem ka nyim nede na skodo. Ár esi bár doszta féle znoj, zaisztino nyim právim k-níksemi deli nerazmijo tak malo, kak rávno k-etoní. I nejma te Goszpodin Boug bole nevoljejeja sztrójanya, líki t- cslovecsi szin. Esese to náj szlabejse písese szí pomore; komaj je z-jajeca vu obrnalo. Esese na herbii noszi falatorje, zse bízsi za jasztvínov. Ali te cslovek bi mogao vesznóti, esi bi níkagoje nej pouleg bilo, kí bi sze nadnyim nej szmilúvao.

Szmilújmo zse tak nadnyim!

To prvo delo je pouleg deteta, kak sze je narodilo, tou, nyegov poupek moremo doli zaveszti, stero tak doprzesze vszaka dobra baba, ka na 4-5 prstov dugi falat náj znyega na tejlí.

Potom szkoplemo toga máloga púrgara, ka ga náj z-esiszto mo dvouge féle neszajaje stera tak vó gléda, kak sztrni voutsz, steri sze na tejlí gor derzsi. Tou szamo z-vodouv doli zaprati nemore, nego na lejezi dóli szprávi, és z-táksim z-moesajom, steri je ne oszoleni, ali z-jajeca zuesákom deteta tejló namazsemo. Tak to detejece namazsavi 10 minutov koplemo vu dobroj toploj voudi, — po kopalui pa dobro pogleduemo nyegro czejló tejló náj vidimo jeli je nej z-kákov falingov na szvejt prísló.

Znam, ka jí je doszta vidilo nisteri dén, sztare dezi vno go, stera je otesena bijla vu oszáj i odnut je grli gnoj vó tkáo? To sze vno gokrat od grde vodé prípeti: náj tak nedó mánya náj pri tom náj prvom kopali esiszto vzemelo i náj z-esiszto ocsi zaperéjo, ár je sztem tálom oszlobódijo ka nede szlejo.

Vnougo jí tou tūdi vidilo, ka je to zdáj narodjeno dejte mlehko melo. Tou je ta baba vu koupali rada vó klácsia, tou nedópustimo nigdár, ár zse vuzgé i odpréje sze te mále przi toga detsta.

To náj prvo leto more vszákden za útro z-koupano biti to dejte, to drúgo leto je zadoszta, esi vszák tyeden tri ali sztrikrát esinijno tou, ali nigdár nej taksega hipa, gda bi szvicalo to dejte.

Csí to kopanye oprávimo, to dejte v-topoe máli bejli prt povijmo, na szúho dóli zbrísemo; tejló vogipkozstouzti posziplemo, esi z-drúgim nej hajdnizsok melom, poupek nyegov na lejvi kraj nagemo, povijmo je i potom oblesémo.

Za réd vzememo, ka v-poviczaj prevecs nede sztisznyeo, ka gvant náj nesztzskáva, niti przi niti cservo i ka náj nede napofiti níkaj, ka szí kam roké, kam nogé szlobodno vugne. Zató je nej dobro to dejte od sinyeka stiri do pét povijati, kak tou vnoúgi czejló, napjougse je te roké szlobodna niháti. Tak je rávno skodivo to cservo pelejmo szmjezce povijati, tou je zadoszta tak dugo csiniti, ka te poupek za czejlí i vees sze nemokri.

Csí szmo je zse szkoupali i dobro oblekli to dejte, i esi szí je máti tūdi edno malo poestnola, teda more deteti cserezek dati, stero med tem z-aj, náj szí posciva, ali nigdár nedópustimo, ka bi to dejte z-materjov vu ednoj poszleti szpalo, ár je zse doszta tak mále deccé preisló, ka je máti tūdi zaszpála i to dejte podlégia v-szneh. Zató naj to deteace zouszéd má szvojo posztele. Nej je veliko delo, pa dónok nemajo na tou szkrb, ka dejte náj ednok na eden kraj, drúgoes na drúgi kraj lezsi i veszází-veszází znág. Dobro de na tou tūdi szkrb meti, ár esi tou nebmom csiníti, poguesaszto de glávo melo.

Ti prvi oszem dni náj to dejte na pou v-kniesnoj hizsi bode, ár szo nyegve ocsi esese k-szvetlostet máj vesene, pomali-pomali vszigidár bole

moudri v-Lipplanda príslí, ka bi tam náj merrí, tam je pod 66 grádusom mrlzose punkt 45 nisse szto. Csí szo odprli dveri, gde szo sze ti moudri derzsalí, vún-é bodonesi zrak je taki kak szajnizi descs gráto. Pallas od szvoja v-Szibérii potívanja prepovedáva, ka 1772-tom decembra 7-ga vu Krasznaja Szlóbí e-é je v-szklédi kasté vúdjo. ono ja tak zmrzúlo, ka je z-klápiesom lehko bio.

1688 i 1864-tom je Velencei laguna zmrzúla i na lédi szo bankette derzsalí.

1887-8. zagvúšno bode gor zmerkano esese po szton lejti derzsnójo króniki, nej szamo za velike zamerlonese, ali za velikoga szajga vola, i pouleg toga na poznama táksa meszta sze rásztrájáva, gde od szpoménka máo szo szkoro zime nej poznali.

Az első nyolc nap alatt felig elűstöttük a gyermek szobáját, mert szeméi nem szoktak meg a világságot, később mindig világosabbra csináljuk, úgy hogy 14 nap elteltével egészen világosra hagyhatjuk a szobát. Gondunk legyen aztán arra is, hogy jó levegő legyen a gyermekszobában mindig, mit az által érünk el, ha elég tisztán tartjuk és minden nap ajtóablakokat nyitunk hosszabb ideig. (Folyt. köv.)

Helyi és vidéki hírek.

— **Radó Kálmán** főispán a méltóságának édes anyja Szentmártoni Radó Lajosné sz. Forster Karolina urán február 10. éltének 70. évében elhalt. A temetés folyó hó 13-án d. u. 2 órákor nagy ünnepélyességgel mellett az ágostai evangéliumi vallás szertartásánál mellett történt meg Répeze-Lakon, a főispán a méltóságának család birtokán.

— **Pintér Miklós** kir. körjegyzőt és esküdőt sulyos csipis érte, amennyiben 6 hónapig kis leánykaja Etelka hosszas szenvedés után agyvelő bántalomban kimúlt. A folyó hó 15-én délután végbement temetésén képviselet volt a város összes értelmisége majdnem kivétel nélkül; a kis koporsót gyönyörű zöld koszorú borította. Nyujtson irt a vérző sebre az ösztinte részvét, mely a jó barátok és ismerősök körében nyilvánult.

— **Akár a falra borsót!** A tenyészbírók beszerzésére vonatkozó miniszteri rendelet haték óta minden kigondolatnál módon a közegyei felügyelőbe ajánlja; először a szolgabírósgal hivta fel a körjegyzőket körrédelelivel; aztán lapuk ismertetve a miniszter által nyújtott előnyöket, aztán a gazdasági egyesület ismét körözvényvel hivta fel a körjegyzőket, hogy a felügyelőre bizott községeket világsításuk fel irt, hogy itt az alkalom, midőn segíthetnek magukon, sőt külön a gaz-házi egyesületet a vállalkozó községeknél még 10 frt segélyt is ajánlott; és mindezek daczára, ámbár a járásban 20—25 község lesz kénytelen tenyészbírókat beszerezni, február 15-ig mint a folyamodásra kitűzött utolsó határidő, nem akadt a járásban egyetlen egy község sem, amely folyamodást benyújtotta volna, nem akadt a járás 10 községje közül egyetlenegy sem, akinek a nép között csak annyi befolyása volna, amennyi ilyen eskély áldozatra bírásra elégséges volna. Akár csak a falra a borsót! Ezzel egyidejűleg megemlítjük, hogy a szokásos évi bíka vizsgálatok következő időben tartatnak Mártonhelyen és Márkusztrón március 5-én, Muraszombathban 6-án, Szerdahelyen és Tótkeresztrón 7-én, Péterhegyen és Felső-Lendván 8-án, Vízlendván, Hidegkúton és Bodóhegyen 9-én.

— **A dohány csempészet** megakadályozása tárgyában hozott új törvény már folyó évi január 8-án életbe lépett, ennek a mi vidékünkre vonatkozó igen fontos intézkedések vannak. Közvetlenül, hogy hozzáik Redegedől igen sok szivart szállítanak be, sőt vannak a járásban keresnek, ahol regedei szivart árulnak; az új törvény értelmében azonos keresnivalók avagy vendéglőkök kikénel bármely csempészet szivar elárúsítatik, 500 frt büntethető, sőt amennyiben ismételtén rajta kapatnának, egy hónapig fogságbüntetéssel fenyíthetők. A dohány csempészet megakadályozására, a pénzügyörökön kívül általában a csempészek, és minden község előjáró (bíró, esküdt, körjegyző) tartozik közreműködni. Azon község-eljárók, aki e tekintetben kötelességét nem teljesíti avagy a csempészekkel össze játszik 100 frtig terjedő pénzbüntetésnek teszi ki magát, aki pedig a feljelentést megteszi, az a kiszabandó bírságuk 1/3 részét kapja. Mint már egy alkalommal említettük a dohány csempészetek ily szigorú megakadályozása által remeli a miniszterium, hogy egy pár millió frttal több bejön a trafikból mint azelőtt. Különösen a községbíráknak felügyelőbe ajánljuk ezen új törvény nehogy meggondolatlanságból magukat ily szigorú büntetésnek tegyék ki.

— **A muraszombati kir. járásbírósgal** segéd és kezelő személyezte által f. hó 1-én a Muraszombati és vidéke szegény sorsu tanulóik javára rendezett tánevezialom alkalommal befolyt tiszta jövedelméből a bodóhegyi nemkülönben a Sűrűházi iskola szegénysorsu tanulóik részére küldött 5—5 frt utalítottak átvéttük, és azt a következő szegény sorsu iskolás gyermekek között osztottuk fel: u. m. Vlag István tiborai 1 frt, Hodosek Miklós bodóhegyi 1 frt, Moresics Anna zoltánházi 1 frt, Merklin Ferenc bodóhegyi 1 frt, Makári Ferenc bodóhegyi 1 frt, Horváth Mátyás zoltánházi 2 frt, Dani Mária széchenyalvai 2 frt, és Kráncz Miklós zoltánházi 1 frt. Fogadják a nemeslelvi adakozók a szegénysorsu tanulóik nevében az alulírottak halás köszönetét.

Bakó János, sűrűházi ev. tanító.
Fliszar János, bodóhegyi ev. tanító.

— **A „Délvasmegyei takarékpénztár”** Muraszombathban febr. 11-én tartotta meg közgyűlését. Az intézet 1887-ik évi forgalma volt 838 ezer 456 forint: tiszta nyereségével volt 2285 frt 92 kr., amelyből jötkönyv céljára 59 frt 74 krt arányozott és pedig 50 frt az építendő kórház javára, 9 frt 74 krt pedig a muraszombati kisdóvodának. Az intézet hivatalos napjai: vasárnap, hétfő, esütörtök és szombat, mindenkor déli 12 óráig.

— **A petáneci komp tulajdonosának** azon kérévnyét, amelyben a kompon átjárasi díjak felemelhetését kérémezik, a legutóbb tartott megyei közgyűlés elvetelte. Először tegyék a kompot oly állapotba, mint azt a közönség biztonsága méltán elvárhatja, s azután gondoljanak a díj felemelésére.

— **Fliszar János** mottolyádi lakost, ki a mult őszén vizgázatlanságból, amint egy nyulat akart megölni, egy pasztorfiu szemét löte ki, a legfőbb itélőszék egy hónapig fogházra és 240 frt pénzbüntetés és kártérítési összegben marasztalta. No ez drága nyulacsénye volt!

— **Nálunk a vízlendvai** (szent-györgyi) körjegyzőség egy némely községet érdekelni fogja a miniszterium azon határozatát, hogy aki köf-jtő telepet akar birtokán nyitni, az ezen szándékok megvalósítáig ép úgy, mint a csepész vagy eszmadna, a szolgabírósgal bejelenteni, vagyis erre ipar engedélyt nyerni tartozik.

— **A megyei tanfelügyelőnek** a megye törvényhatóságához tett kijelentése szerint a vas-korpádi (kruplivnik) állami iskola építését a tavasszal megkezdik.

— **A helyhatározati piébánossá** kinevezett Tóth László volt szombathelyi kaplan helyét Illa Antal, pár év előtt dobronnaki kaplan foglalta el. — **Neuman Vilmos** muraszombati fiatal kereskedő folyó hó 14-én tartá esküvőjét Rosenberger David esakortuyai kereskedő leánya Reginával a esakortuyai izraelita templomban.

— **Az 1888. évi farsang kedden** vagyis február 15-én ép oly esendben mint amily esendben volt élete, kimúlt, meghalt. Nálunk alig volt esendesebb farsang az elmúltéval, s ha a muraszombati járásbírósgal segéd személyezte által rendezett nemis irányu farsangulatság nem rendezették, biz' alig vesszük észre, hogy farsangban vagyunk. Így azonban, ha mi el is feledjük, a tiszta jövedelméből felülötetett szegény iskolás gyermekek halásznak fognak megemlékezni azokról, akik legalább lettek valamit a farsang kedveit.

— **Weiner Sándor** muraszombati állatorvos a muraszombati szolgabírósgalnak ismételt felhívása daczára sem tudván állatorvosi oklevelét bemutatni, az állatorvosi gyakorlatlól jogérvényesen eltiltattott. — E szerint Muraszombati és a járás ismét állatorvos nélkül maradt és így gazdasági szempontból rendkívül szükséges volna, hogy a megye alispánja a járási állatorvosi állomás rendszeresítéséről gondoskodjék.

szvetlő hizi naj bode, gda pa 14 dni miné, teda naj szploj szvetla bode. Szkrb moremo meti naj zdrav lift bode v onoj hizi, gde je to dete vsizgdar stero szem talom zadobimo, esi esizto drzismo to hizio, ; vszakden dveri i okna gor oipremo. (Nad. pride.)

Domácsi i zvüszki glászi.

— **Radó Kálmán** főispánja mati Szentmártoni Radó Lajosné rodi. Forster Karolina szo február mejszecca 10-ga dnéva 70 lejt sztarozsti mrlí. Pokop je ete mejszecc 13-ga dnéva zdvecsara ob 2 vórona na Repezi-Laki po evang. szlúsi milozivnoino főispáni familizskon grúnti sze szknesao.

— **Pintér Miklós** kr. notarius, ino nyavo familjo je velki vdar dojo, ka 6 mejszecca szlara mála deklizsca Etelka po dugon terpejny je mrla. Pokop je ete mejszecc 15-ga dnéva zdvecsara poulek dobri priateli ino vnuongi szpoznánni sze zgundo.

— **Liki na sztejno grab metati!** Szprávlavka pouv bikov miniszterszki rúndelet je zse od vees tyédnu mao po vszakom vo zmlenom monduis veszniczam naznánye dani; obprvim szo szolgabirov k-notariusom vo poszlati ozanoszt, potom szmo v-nasi novinaj minisztera dobrotivnoszt doli szpiszali, po etom pa vésztera drúzstvo je oprozilo notariusu, ka naj veszniczam preszevtjio, ka je tú prilika i vrejmen, gda szí szamf lekho pomorejo. Vzná toga vésztera drúzstvo je pomoucs porosila, i dónok esi bára járasa 20—25 vesznicz de moglo biké szí szpraviti, do szúzscea 15. dnéva kakti do vódnogaa terminusa sze je edna vész nej najsla, stere bi prosnyo notri dala, néj sze je med 10 notariusami najsao eden, ki bi na to áldov mogpo nadignoti to lúdsztvo — kak na sztejno grab! Z-etim tídi naznánye dámo telikájs, kak je rdé bikovje bode viziterivni: Mártonhelyi i v-Markusházi mártius 5-ga, v-Szobai mártius 6. v-Szerdahelyi i v-Tótkereszteri mártius 7. Péterhegyi i Felső-Lendvai mártius 8. Vízlendvi, Hidegkút i Bodóhegyi mártius 9-ga dnéva.

— **Na dohan** po skrivoma odávanye gledoucs pernesena nouva právda zse tekojouse letosz január 8-moga dnéva notri pernesena, tou na naso okroglijno sztran preves nitico szknesaványe má. Znáno delo, ka k-námi z-Radognye preves doszta cigária perneszjo notri ino esese szonjo v-jársai osterjiji, gde Radogncsca cigárie odávajo; poulek nouve právde ino osterjáske, pri sterim sze táksi szverznaci cigárie odávajo do 500 ránkisi sze lejko pokastigajo ino esi je v-znovies na tou dobio, do eden mejszecc vouze sze pokastigajo. — Na dohan po skrivoma odávanyi zvün fuaneczov, zszandrije ino veski poglavárje (riflar, eskúdt, notarius) szo tídi duszni gor-pazití. Oni veski poglavárje, steri vün dugoványi szvojo dúnosozt nesznupajo ali pa szverzaron vktip drúzstvo, do 100 ránkisi penez sze lejko zastrofajo, sto pa táksé gor dá, kastigi terjijo tao od strofa vó dobi. Kvk szmo sze ednók gorpemeszli dónáni v-táksém táli gorzaderzaványon miniszterium vüpa vesziliti, ka z-nisteriumi milioini veses pride notri z-trafike kak peryle. Námre veski poglaváron vo paszko pineszemo tou nouvo právde, nej ka bi poulek zamúdnosati szobé pod táksi mozesem strof vóvjáli.

— **Szoboeske kráteszke biroviye** ti ménsi eszsztaiczi szo szúzsca 1. dén v-Szoboti va velikoj osterjiji z-plszom zvezano veszelo noucs oberzslai, z-onoga esiztoga dohotka szo bodóhegyi telikájs sűrűházi va sulo hodésim najszromaksejsim solárom 5—5 frt poszlati, stere szmo olszpodí podpiszani prekvézli i tim najszromaksejsim raztálali, kakti tiborai Vlag Steviani 1 frt, bodóhegyi Hodosek Miklós 1 frt, zoltánházi Moresics Anni 1 frt, bodóhegyi Merklin Ferenczi 1 frt, bodóhegyi Makári Ferenczi 1 frt, Horváth Mátyás zoltánházi 2 frt, Dani Mária i széchenyalvai 2 frt i Kráncz Miklós zoltánházi 1 frt. Naj zvezajo je tou dobrotou vo iméni oui szromaski solárovo to najvésko zahvalnoszt. Fliszar János s. k., bodóhegyi vesiteo. Bakó János s. k., sűrűházi vesiteo.

— **Tak imenüvava „Délvasmegyei sparkaszca”** je ete mejszecc 11. dnéva gyútes derzslav. V-toj kasa je 1887. leti penez obracánya bilou 838 jezér 456 frt, esiztoga dohotka 2285 frt 95 kr., steri penez je na dobrotivna meszta 59 frt 74 kr. dáno, tou jodi: na gorposztaványe spítála 50 frt i szoboeske mále dezzé obracúti (ovaj) 9 frt 74 kr. Ta sparkaszca je odprejta vszako nedelo pondelek, esetertek i szombato vszigidr do 12 vóre.

— **Oni Petáncsaron prosnyo**, ki kumpo ali szí sajkó májo na Múri, ka bi sze nyim szloboscsina dála, ka bi vésko maoto bráli, vo najszlednyem derzánom vármegyeozkom gyútesé szo nazaj vrgli Obprvim notri on kumpo ali sajkó naj posztávajo vo táksi réd, ka to te közónszeg zselej, ka sze níksi kvár ne zgodi, i teda szí esese naj miszlijo od maote poligánya.

— **Fliszar János** Mottolyádi (Mottóvilcz) mestancsar, ki je nej paszko meo, ka je a zavezca sztréjo i teda telikájs: ednoui paszteri okou vsztréjlo, za toga volo je nyega te najvésisni szoudni sztolece na eden meszecz vouzo i 240 frt bírság i kvár plácánya oszoudo. No, tou je drága zavezca pecsénya!

— **Prinász Vízlendva** (szent-györgyi) notariusvta nistere obesine szo dosztájja miniszteriuma ono zrendelóvcsca, ka ki na szvojem laszlivnom grúnti kamen szet tergati, tou szvoje nakányeje je duzsen prve tak kak suszter ali sostar pri szolgabirovii notri zglászati ali szí na tou szloboscsino prosziti.

— **Vármegyeozski tanfelügyelő** szo Vasvármegyeová törvényhatósági notri zglászili, ka Vas-Korpádi (Kruplivnik) na szprtoletje zacsnejo soulo zidati.

— **Na Bóltínce** za plébánosa vo imenüvni Tóth László szombathelyszkoga kapláno meszto szo Illa Antal pred nisteriumi lejtaj dobrownieski kaplan prejki djáni.

— **Neuman Vilmos** szoboeszki mladi tergovnik szo ete mejszecc 14-ga dnéva szvoje zdávanye derzslav, v-Csakovezi Rosenberger Divida eszrovon z-Reginov.

— **1888-moga leta fasenek** v-tork kakti február mejszecca 15. dnéva je rávnek tak tün, kak je zsitek nyegov túti bílo, je mijno — mrou. Primasz je esese nanes nej bílo mivroványi fasenek kak te preunioesi, ino esi szoboeske kr. biroviye sztráni derzsnai plesz sze ne dá, komaj v-pamet zememo, ka szmo fasenek, tak esi tú pozábimo, od osztooutke gor pomocsti, szermaski solárje — sze hválo opominéjo za tiszte, sto szo kaj delati za vólo fasenaka.

— **Szlejdnye dnéve** na topleje obernyenon ezajti snezej v-návécsem táli szloboud zem; od nász, liki odzaja je osztao vola pa blato. Nisterium vilczaj námre na „közép-utecz” szkoron odplava v-blati pa voudi, dobro bi bilou, esi bi veski poglavárje v-tou dugoványi: kákszo paszko ober-noli, ton bale da z-málon delou sze lejko pomore peiska pouz, szo zse szkerbeti terbej ka vola naj jó szpouti sztesz. Tau mámo v-vezajo vési drage prnjeze kostane grab — ino dónok do sinyeka v-blati odimo, malo pazke na rdénoszt.

— **Weiner Sándor** szoboeszki máre vraciteo, je szoboeszkoj politiszko biroviyi na gorpozványe szvojo diplomou nej mogzo notri pokázati, poulek sterozja szo ga vo vraciteszlvta dúj prepovedáli. Tak Szobota pi brezi vracistela osztaíne, poulek vésztera gledoucs je sztrason potrebno, ka vármegyeozski alispán bi sze szkerbeli od té szlúzsce notri szpúnványe.

— **Mindazoknak**, kik kis leányunk elhunytakor mély szomorúságunkban oly őszinte részvételt osztottak, eltemetésükre megjelenszük és igaz részvétük annyi jele által nekünk vigaszt és nyújtottak, e helyütt is mélyen érzett hálás köszönetünket nyilvánítjuk.

Pintér Miklós és neje,
— **Gyümölcsfák a vasutak mellett.** Ausztriában a vasutársaságok részéről általában előn fogadva, hogy a vasut mellékké mindenhol gyümölcsfákkal ültetik be. Ha ez nálunk is megörtömlött, úgy ez uton igen szép jövőre lehetne szert tenni. Ugyanis a magyar vasutak hosszú jelenleg 1863 kilométer; ha ennek mind a két oldalán 10—10 méterre gyümölcsfák ültetnek, úgy az egész vasut mentén 1 millió 973 ezer 600 drb megtelepítés volna beültethető, amelynek pár év múlva remélhető évi jövedelme meghaladja a fél millió forintot.

— **Szadvena drejva** koulk szeleznicze Ausztrii je prejk zeto szepozsdik, ka okonli szeleznicze potj sadzovenno drejvon do notri sadzene. Csí bi sze tuo prinaz zudi zgodilo, tobi na edno leppo notri jemanje lekho racsnali. Vogerszke szeleznicze szo dugé 9868 kilométer, esi tomi na obonjen krajai na 10—10 metre sadzoven drejva sze pozadí, te na ezonli szelezniczei 1 million 973 jezero 600 falveto sadzovenno drejva bi bilon notri pozajeno, stero notri jemanje za misterno leto vu ednoj leti bi pou millionu rainski penez notri penezszo.

— **A muraszombati kaszinó** választmány 1887. február 12-én tartott ülésében elhatározta, hogy az egyleti élet fejlesztése czéljából minden második szombatban a Most vendéglő termében felolvasást rendez, a melyen csupan a tagok és azok családtagjai vehetnek részt; reményét fejezte ki egyuttal, hogy ezen kezdeményezése által, tekintettel a tagoknak nyújtandó szellemi élvezetre, sikerül megnyernie az értelmiség azon részét is, amely eddig magát a kaszinótól minden körülmények között mintegy tántétsébből távol tartja.

— **A dalárda mult esítörtéki** felolvasó estélye közébjött akadémia-lyok miatt meg nem tartathatván, az legközelebbi esítörtéki a Czelezer-féle vendéglőben tartatik meg, amilyen Takács R. István ur fog felolvasni Mikszáth Kálmán műveiből.

— **Lapunk mult számában** a szedő vizgázatlansága következtében egy valótlanság közölt-tett, amit ezenel helyre igazítottuk: Gróf Szechenyi Tivadar országgyűlési képviselő 5 méltósága ugyanis a Kutas ár-
vák részére nem mint közölte volt 50 frtot, hanem 10 frtot adományozott.

— **Az utóbbi napokban** általánossá vált melegebb időjárás folytán a hó nagyobb részt bucsut vett fölünk mint ilyen, hanem bevezé számaradt sár és víz alakjában. Egy pár utczánk, különösen a közép-visza, majd elcsúszk a sárban és vízben. Jó lenne, ha a község előjárósága e tekintetben némi gondot fordítana az állapotokra, annál is inkább, mert esekély munkával meglehet könnyíteni a gyalog közlekedést, csak gondoskodni kell arról, hogy a víz az utról lefolyhasson. Ott van egész községünkben a drága pénzbe került esztornázás és még is nyakkig járunk a sárban, egykisse több figyelmet a közrendre!

— **A eskörtornyai jótékony nő-egylet** a lefolyt 1887. évben 85 tagból állott és bevétele 1943 frt volt, amelyből 351 frt jutott segélyezésekre. Nálunk még csak a zsidók vitték annyira a felebaráti szeretet térére, hogy jótékony nő-egyesületet alkottak, a keresztényeknek még e térére n őni kell.

— „**Hogyan kell elbánni a szopós kis gyermekkel?**” ezimű lapunk mai számában olvasható cikkiből nálunk, hol Muraszombatot kivéve az egész járásban egy baba sincsen, úgy hisszük sokan tanulhatnak. Felkerjék a lelkészeket, tanítókat, működjenek oda, hogy ezen életbevágó tanulmány a lakosság körében minél tágasabb körben ismertté váljék!

Tapasztalatok a nem magyarajraku felnötteknek magyar nyelvben való oktátása körül.

Felolvasottat a muraszombat-járási tanítókéreknél 1887. évi május 5-én tartott tavaszi körgyűlésen. (Vége.)

Tény, hogy az első leztekre nagyon sokan jelentkeztek az idősebbek közül is, később pedig lassacskán elmaradtak. Ezt annak tulajdonítom, hogy a legtöbb emberek nem igen szívesen tanulnak az ifjabb nemzedék társaságában, mert az álszéken gyakran erőt vesz rajtuk. De sokkal fontosabb is a fiatalabbakat jó magyarokká tenni, mint a már elmelettedebb férfakkal sikertelenül bajlódni.

Hol az iskolai magyarisítás még mai napig is mostoha viszonyok közt van, ott az iskolából kikerült legifjabb nemzedék is csak oly vend, mint akár a legöregebbek. Ily iskoláknál a legnehezebb feladata lehet egy buzgó tanítóknak eme fiatal nemzedéket a magyar beszédre képesteni. Első feladat azonban, hogy minden iskolában a magyar nyelv legyen a tananyv. Önánítás volna azt hinni, hogy hetenkint néhány órában tanítsa a magyar nyelvet, egyszersmint magyarisítsuk is. Mint a kis gyermek az anyjól, úgy a tanuló a tanítójától a folytonos hallás és gyakorlás által sajátítsa el a magyar nyelvet.

Oly községekben, hol a iskolai magyarisítás már régebb idő óta eredményel folytattatik, a fiatalabb nemzedék (értém az iskolából más kiké-
rültek) többé-kevésbé bírja a magyar nyelvet s itt nincs is más feladat, mint ezeket a téli időben hetenkint néhaanszor magunk köré gyűjteni, hogy folytassuk s megszilárdítsuk az iskola alkotását. — És ebben taláiban a felnöttek oktatásának állandó és nemcsak magyarisítási, de köznevelő-dési szempontból is a legfontosabb feladatát.

Hiba volna megkezdett épületet be nem fejezni, a fogékony erőteljes ifjúságot a véletlen esélyeinek kiténi. Legyen gondunk az ifjúságra, mint a jó kertésznek azon gyümölcsfáira, melyek már-már termést ígérnek.

A felnöttek oktatása nélkül csak fél munkát végezünk s a magyarisítás végeztelje a piann desiderium fog maradni.

Az idősebb férfiakat pedig vonjuk egy olvasó egyletbe, melyben azonban ne az egyleti formákkal bíbelődjünk, hanem az legyen a főczél, hogy a férfiak időnkint azért gyűjtsük össze, hogy ott közbeszám dolgokról beszélgessek, olvasgatva tanuljanak s hogy közvetlen hatással s irányítással lehessünk rajuk.

A felnöttek leányoknak folytatólagos képzése és magyarisítása községkülvül kétszerez fontossága így: de ennek kivételé sok nehezegebb állkízik. Ott azonban hol nótantio is működik, nagy sikerrel lehetne e térére lépni.

Első kísérletem a felnöttek oktatása körül meggyőződöt a tárgy kiváló fontossága és e térére elérhető nagy eredményekről; miért is annak kijelentésével, miszerint a felnöttek oktatásával a jövőben is szándokom foglalkozni, mert a legmelegebben ajánlhatom kártársaim becses figyelmébe is. Kupsinec, 1887. május hó.

KONDOR FERENCZ.

Hirdetések.

Ettlinger és társa **Kávé-könyvesek** **Legelőbb árak.**
156 megrendelési forras. **Pontos szolgálat.**
268. 18-3.) **egyenesen Hamburgból.**

A mi évek óta fenálló áruházunk küll portómentesítve vámkezési kötelezettséggel, legjobban kávékál, arabkában, egyenes közönsézi megrendelésnel a következő rendkülvül leszállított árakon, utánvél vagy előleges fizetés mellett:

Kávék csak tisztá és józai fajokban, zá-
kóban, plombozva, pirítottan állapotban
5 kilo Santos, kiv. fin. kiadás frt 650
5 Cúba, zold, erős frt 650
5 Gyöngy-Mocca, valódi, tiszta frt 650
5 Ceylon, kökes zold, erős frt 740
5 Java, zold, delikát frt 750
5 Arany-Java, kiváló fin. enyhe frt 740
5 Gyöngyhávé, kiv. finom, zold frt 760
5 Arab-Mocca, kiv. nem. tiszta frt 820
4^o, kilo netto gőzzel pirított fénykává frt 740, 770, 830, stb.

Ettlinger kiváló finom, hírneves gróli Matjes-héringek, frt körül, 30 db frt 205
kávé-melange-ja (smrütözött) 5 kilos zász. áránál 1 frt 50 kr., 5 kilo rızsnél 10 kr., egy postahordó héringnél 20 kr.-nyi ósszegre meg.
Közönségyi sóshéringek, 400 dnto frt 146

Az országos vám (mely itt le nem fizethető) külön 5 kilo pirítottan kávénál kilo körül frt 250, 4^o, kilo pirított kávénál frt 250, 1 kilo tiszánál 1 frt 25 kr., 1 kilo kávéval 40 kr., 4 liter szagos árnál 1 frt 50 kr., 5 kilo rızsnél 10 kr., egy postahordó héringnél 20 kr.-nyi ósszegre meg.

Ami nagy árjegyzékünkben van árakkal együtt kívánatra ingyen portómentesítve küldjük. Jótállunk hamisítatlan legelőbb árúkat és felhívunk egy próbára.

Ettlinger és társa **világzerte áru- Hamburgban.**
szelküldés

Mária-czelli gyomorcseppek,




Jeles hatású gyógyszer a gyomor minden bántalmi ellen, és felléghetően az étv. hiánygyomorvagyongóság, rossz szaga, lehellet, szelek, savanyu felbűfűgés, köhika, gyomorhurut, gyomorfeg, hangyka-képződés, túlságos nyalka-képződés, sárgaság, andor és hányás, felfújás (ha az a gyomorból erül), gyomorfegés, székszorulat, a gyomornak túlterheltsége étel és ital által, gíztsza, lép- és májbetegség, ugyiszintén arany-eres bántalmak ellen.

Egy üveges ára használati utatitással együtt 35 kr.

Központi s zéküldési raktár nagyban és kicsinyben:

BRADY KAROLY
„az Országaloz” címzett gyógyszerárban Bremezterben, Morvaországban.
Kapható Muraszombaton: BOLCS BELLA gyógyszerárban a Magyar Koronához, valamint az ország minden városzertárban. (45. 52—47.)

LEHOUJON
SZIVOKKAPAPPI
A VALÓDI
Cawley és Henryvel Parisban.
!!!Utasítottok óvatk!!!
Ezen papir Dr. J. J. Pohl, Dr. H. Ludw. wlg és Dr. B. Lippmann urak, mint a becses orvosi tanácsadókatól a legelőbb elismerésükkel és pedig legelőbb megismerésükkel és igazításukkal, az egészségnek ártalmas anyagoktól való védelemre alkalmasnak tartják.



37 Rue de Valenciennes, PARIS

Stückrath & Co. Hamburgi áruszállítás **Stückrath & Co. Hamburg.**

amolyan nagy kedveltségű, világszerte ismeretes kitűnő árúkezeik

Sprotthal. (Aranyárga füstölve, 7 haddunkit 24 drb frt 145, 2 lada frt 240 kitűnő közönségszer) 4 lada frt 370, 8 lada frt 725.

Cuba-kávé, zold duké 5 kilo frt	650	Rosz szardína, valódi 5 kilo frt	170
Ceylon, zold kitűnő 5 kilo frt	695	Maria-héring delicé 5 kilo frt	210
Aranyjava, sárga árnál 5 kilo frt	695	Christian-Anchovis, közev import 5 kilo frt	205
Gyöngyhávé, zold kit 5 kilo frt	750	Kiváló Matjes-héring, legjobb teli 4 kilo frt	255
Arab-Mocca két tüzés 5 kilo frt	740	Első faj Flohm-Héring kb. 40 drb delicé 5 kilos hordóban frt	170
Szurogatunok		Kiváló Bismarck-ka, Kaviar, enyhén szaga 2 kilo frt	450
Java-Szurogat 4 kilo frt	220	Ant in Góla, kitűnő 5 kilos hordo frt	385
Mocca-Szurogat 4 kilo frt	250	és tökéletesek 4 kilo árnál frt 240, legelőbb áránál frt 300, 1 kilo netto izlandi áru Nagyobb megrendésekénél sokkal olcsóbb.	
Kiell kóvériál, kb. 40 drb kilo frt	210	Zatonyi halak	

— és tökéletesek 4 kilo árnál frt 240, legelőbb áránál frt 300, 1 kilo netto izlandi áru Nagyobb megrendésekénél sokkal olcsóbb.

Thera, legu, arany, delig, csom. portómentes, Jamaica-Rum 120 l liter frt	1
Congo, nagyon erős, kékja frt	250
Souchong, enyhe árnál frt	350
Peter-Souchong, nagyon árnál frt	470
Császár-Melange csaldó thea, kit. frt	490
Szász Karavani Thea enyhe kit. frt	830
Schellak, Dorschal, friss héring frt	230

Eladási feltételek: Bérmentes és beszállítással utánvél mellett. Friss és füstölt halaknál ismeretlen vevőkél csak jó előleges fizetés mellett. Árjegyzék sok 100 nem említtetett cikkéről ingyen és bérmentesen. (211. 18—13.)

STÜCKRATH & Co. hamburgi áruszelküldése **Hamburg.**